

Bestuurlijke sluiting drugs

Bevoegdheid burgemeester

2 december 2019

1. Inleiding

1.1. Inhoud

1. Inleiding
2. Artikel 9bis – algemeen
3. Materiële voorwaarden
4. Procedurele voorwaarden
5. Besluit
6. Nabije toekomst?
7. Ruimte voor vragen en debat

2. Artikel 9bis - algemeen

2.1. Wettelijke grondslag

Artikel 9bis van de wet van 24 februari 1921:

*Onverminderd de bevoegdheden van de rechterlijke instanties en onverminderd het bepaalde in de artikelen 134ter en quater van de Nieuwe Gemeentewet, kan de burgemeester, na voorafgaand overleg met de gerechtelijke autoriteiten, indien **ernstige aanwijzingen** voorhanden zijn dat in een **private doch voor het publiek toegankelijke plaats, herhaaldelijk illegale activiteiten** plaatsvinden die betrekking hebben op de verkoop, de aflevering of het vergemakkelijken van het gebruik van giftstoffen, slaapmiddelen, verdovende middelen, psychotrope stoffen, antiseptica of stoffen die gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen, waardoor de **openbare veiligheid en rust in het gedrang** komt en na de verantwoordelijke te hebben gehoord in zijn middelen van verdediging, besluiten deze plaats te sluiten voor de duur die hij bepaalt.*

De sluitingsmaatregel houdt op uitwerking te hebben indien hij niet tijdens de eerstvolgende vergadering van het college van burgemeester en schepenen wordt bevestigd en ter kennis wordt gebracht van de gemeenteraad op de eerste daarop volgende zitting.

De sluitingsmaatregel die de duur van zes maanden niet mag overschrijden, kan, voor zover zich nieuwe soortgelijke feiten hebben voorgedaan of aan het licht zijn gekomen sinds de initiële beslissing, eenmaal voor eenzelfde periode worden verlengd na gunstig advies van de gemeenteraad.

2.1. Wettelijke grondslag

- Ingevoerd in 2006 – aantal voordelen

- Basisvoorwaarden:
 - Publiek toegankelijke plaats
 - Ernstige aanwijzingen van herhaalde illegale drugpraktijken
 - Verstoring openbare veiligheid en rust

- Procedurele voorwaarden:
 - Voorafgaand overleg gerechtelijke autoriteiten
 - Verantwoordelijke horen
 - College van burgemeester en schepenen/gemeenteraad
 - Maximaal zes maanden – eenmaal verlenging

2.2. Doel?

Politiemaatregel opleggen t.a.v. uitbating

! Artikel 9bis Drugwet bevat twee elementen:

 Openbare veiligheid en rust moet in het gedrang komen

 Herhaalde schendingen van de Drugwet

3. Materiële voorwaarden

Artikel 9bis van de wet van 24 februari 1921:

*Onverminderd de bevoegdheden van de rechterlijke instanties en onverminderd het bepaalde in de artikelen 134ter en quater van de Nieuwe Gemeentewet, kan de burgemeester, na voorafgaand overleg met de gerechtelijke autoriteiten, indien **ernstige aanwijzingen** voorhanden zijn dat in een **private doch voor het publiek toegankelijke plaats, herhaaldelijk illegale activiteiten** plaatsvinden die betrekking hebben op de verkoop, de aflevering of het vergemakkelijken van het gebruik van giftstoffen, slaapmiddelen, verdovende middelen, psychotrope stoffen, antiseptica of stoffen die gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen, waardoor de **openbare veiligheid en rust in het gedrang** komt en na de verantwoordelijke te hebben gehoord in zijn middelen van verdediging, besluiten deze plaats te sluiten voor de duur die hij bepaalt.*

De sluitingsmaatregel houdt op uitwerking te hebben indien hij niet tijdens de eerstvolgende vergadering van het college van burgemeester en schepenen wordt bevestigd en ter kennis wordt gebracht van de gemeenteraad op de eerste daarop volgende zitting.

De sluitingsmaatregel die de duur van zes maanden niet mag overschrijden, kan, voor zover zich nieuwe soortgelijke feiten hebben voorgedaan of aan het licht zijn gekomen sinds de initiële beslissing, eenmaal voor eenzelfde periode worden verlengd na gunstig advies van de gemeenteraad.

3.1. Publiek toegankelijke plaats

“... in een private doch voor het publiek toegankelijke plaats...”

Publiek toegankelijk? Ruime interpretatie.

- feitelijke vaststellingen: vrije toegang voor klanten, is het een drankgelegenheid/café/winkel
- af te leiden uit inschrijving KBO: drankgelegenheid, discotheken e.d. zijn uit de aard publiek toegankelijk

Artikel 9bis van de wet van 24 februari 1921:

*Onverminderd de bevoegdheden van de rechterlijke instanties en onverminderd het bepaalde in de artikelen 134ter en quater van de Nieuwe Gemeentewet, kan de burgemeester, na voorafgaand overleg met de gerechtelijke autoriteiten, indien **ernstige aanwijzingen** voorhanden zijn dat in een private doch voor het publiek toegankelijke plaats, **herhaaldelijk illegale activiteiten** plaatsvinden die betrekking hebben op de verkoop, de aflevering of het vergemakkelijken van het gebruik van giftstoffen, slaapmiddelen, verdovende middelen, psychotrope stoffen, antiseptica of stoffen die gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen, waardoor de **openbare veiligheid en rust in het gedrang** komt en na de verantwoordelijke te hebben gehoord in zijn middelen van verdediging, besluiten deze plaats te sluiten voor de duur die hij bepaalt.*

De sluitingsmaatregel houdt op uitwerking te hebben indien hij niet tijdens de eerstvolgende vergadering van het college van burgemeester en schepenen wordt bevestigd en ter kennis wordt gebracht van de gemeenteraad op de eerste daarop volgende zitting.

De sluitingsmaatregel die de duur van zes maanden niet mag overschrijden, kan, voor zover zich nieuwe soortgelijke feiten hebben voorgedaan of aan het licht zijn gekomen sinds de initiële beslissing, eenmaal voor eenzelfde periode worden verlengd na gunstig advies van de gemeenteraad.

3.2. Ernstige aanwijzingen van herhaaldelijke illegale drugactiviteiten

“...indien ernstige aanwijzingen voorhanden zijn...dat herhaaldelijk illegale drugactiviteiten plaatsvinden...”

Invulling op twee mogelijke manieren:

- Grootschalige gerechtelijke acties in de vorm van razzia's, huiszoekingen, inbeslagnames ed., die ruimschoots bezwaren hebben opgeleverd;
- Resultaten van opeenvolgende beperktere controles waarbij vaststellingen worden gedaan op het vlak van gebruik en verkoop ter plaatse.

3.2. Ernstige aanwijzingen van herhaaldelijke illegale drugactiviteiten

Vaststellingen voorbeeldossier A

Melding: veelvuldig komen en gaan van klanten

Controle van de inrichting:

- Afwezigheid uitbater
- Doordringende geur van cannabis
- Op de grond: joints en hasjiesj
- Openlijk roken van joints
- Meerdere personen met gebruikershoeveelheid hasjiesj en marihuana bij zich
- Tussen de radiatoren op de grond: verpakking hasjiesj
- Zoektocht drughond die positief reageert
- Restanten cannabis in de inrichting
- Nauwelijks consumptie

3.2. Ernstige aanwijzingen van herhaaldelijke illegale drugactiviteiten

Vaststellingen voorbeeldossier B

Vaststellingen in maart:

- 6 gebruikershoeveelheden cannabis onder tafel en in de vuilnisbak
- Een zakje met een bolletje hasj in de vuilnisbak
- 2 knopen cannabis naast een automaat
- Aantreffen geseind persoon in bezit van cannabis
- In het portaal tegenover inrichting; joint tussen de vuilnisbakken
- In vuilnisbak plasticje met groen kruid

Vaststellingen in juni:

- Belastende verklaring lastens uitbater

3.2. Ernstige aanwijzingen van herhaaldelijke illegale drugactiviteiten

Rechtspraak:

“Het is op het eerste zicht niet genoeg dat de aanwijzingen voor de herhaalde schendingen van de drugwetgeving ernstig zijn, maar moeten de schendingen van de drugwetgeving dat zelf óók zijn.”

(R.v.st., nr. 244.035 van 26 maart 2019, vzw Kowboys and Indians en bvba Clodette/stad Gent)

“Gelet op de beperkte waarde van deze vaststellingen levert die ene controle op het eerste gezicht niet de ‘ruimschootse bezwaren’ op waaruit ‘ernstige aanwijzingen’ blijken dat er in de instelling van verzoeker herhaaldelijk de in artikel 9bis van de Drugwet beoogde, voldoende zwaarwichtige, illegale activiteiten plaatshadden.”

(R.v.st., nr. 226.990 van 1 april 2014, Houthaeve/stad Roeselare)

3.2. Ernstige aanwijzingen van herhaaldelijke illegale drugactiviteiten

Mogelijke aanwijzingen:

- Verschillende meldingen van overlast
- Observatie door politie
 - Aan- en afrijden van voertuigen
 - Kortstondige bezoeken
 - Op uitkijk staan
 - Weinig tot geen consumptie
 - Intercepteren en controleren potentiële kopers
- Controle van de inrichting
 - Drughond
 - Fouilleren klanten

Artikel 9bis van de wet van 24 februari 1921:

*Onverminderd de bevoegdheden van de rechterlijke instanties en onverminderd het bepaalde in de artikelen 134ter en quater van de Nieuwe Gemeentewet, kan de burgemeester, na voorafgaand overleg met de gerechtelijke autoriteiten, indien ernstige aanwijzingen voorhanden zijn dat in een private doch voor het publiek toegankelijke plaats, herhaaldelijk illegale activiteiten plaatsvinden die betrekking hebben op **de verkoop, de aflevering of het vergemakkelijken van het gebruik** van giftstoffen, slaapmiddelen, verdovende middelen, psychotrope stoffen, antiseptica of stoffen die gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen, waardoor de **openbare veiligheid en rust in het gedrang** komt en na de verantwoordelijke te hebben gehoord in zijn middelen van verdediging, besluiten deze plaats te sluiten voor de duur die hij bepaalt.*

De sluitingsmaatregel houdt op uitwerking te hebben indien hij niet tijdens de eerstvolgende vergadering van het college van burgemeester en schepenen wordt bevestigd en ter kennis wordt gebracht van de gemeenteraad op de eerste daarop volgende zitting.

De sluitingsmaatregel die de duur van zes maanden niet mag overschrijden, kan, voor zover zich nieuwe soortgelijke feiten hebben voorgedaan of aan het licht zijn gekomen sinds de initiële beslissing, eenmaal voor eenzelfde periode worden verlengd na gunstig advies van de gemeenteraad.

3.2. Ernstige aanwijzingen: verkoop/aflevering/vergemakkelijken gebruik

“... die betrekking hebben op de verkoop, de aflevering of het vergemakkelijken van het gebruik van verdovende middelen, ...”

Focus op:

- Verkoop/aflevering
- Vergemakkelijken van het gebruik

Minder op het gebruik an sich

3.2. Ernstige aanwijzingen: verkoop/aflevering/vergemakkelijken gebruik

Vaststellingen bij klanten/uitbater:

- Bezit van (grote) hoeveelheden drugs
- Verpakkingsmateriaal: gripzakjes/folie
- Verklaringen van kopers
- Drugattributen: precisieweegschaal,... achter de toog/in de keuken/...
- Verkoop van hasj grinders, hasjpijpjes, cannabismixer en andere attributen in een nachtwinkel

3.2. Ernstige aanwijzingen: verkoop/aflevering/vergemakkelijken gebruik

Gedoogbeleid van de uitbater:

- Gebruikers/verkopers in de inrichting aanwezig, waarvan de uitbater niet onwetend kan zijn:
 - Ter plaatse aan het gebruiken / roken / peuken op de vloer / geur / ...
- Uitbater is herhaaldelijk verwittigd maar onderneemt niets en gedooft

3.2. Ernstige aanwijzingen: verkoop/aflevering/vergemakkelijken gebruik

“Beweringen betreffende het imago van de stad en haar economische aantrekkingskracht, alsmede de vaststelling dat het cliënteel van de drankslijterij hoofdzakelijk bestaat uit allochtonen die onwettig op het nationale grondgebied verblijven, zijn vreemd aan de redenen die wettelijk medebepalend kunnen zijn voor het aannemen van een beslissing gebaseerd op artikel 9bis Drugwet.”

(R.v.st. (15e K.) nr. 234.646 van 3 mei 2016, s.p.r.l. Café Yakho/Bourgestre de la ville de Charleroi, Ville de Charleroi)

Artikel 9bis van de wet van 24 februari 1921:

*Onverminderd de bevoegdheden van de rechterlijke instanties en onverminderd het bepaalde in de artikelen 134ter en quater van de Nieuwe Gemeentewet, kan de burgemeester, na voorafgaand overleg met de gerechtelijke autoriteiten, indien ernstige aanwijzingen voorhanden zijn dat in een private doch voor het publiek toegankelijke plaats, herhaaldelijk illegale activiteiten plaatsvinden die betrekking hebben op de verkoop, de aflevering of het vergemakkelijken van het gebruik van giftstoffen, slaapmiddelen, verdovende middelen, psychotrope stoffen, antiseptica of stoffen die gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen, waardoor de **openbare veiligheid en rust in het gedrang** komt en na de verantwoordelijke te hebben gehoord in zijn middelen van verdediging, besluiten deze plaats te sluiten voor de duur die hij bepaalt.*

De sluitingsmaatregel houdt op uitwerking te hebben indien hij niet tijdens de eerstvolgende vergadering van het college van burgemeester en schepenen wordt bevestigd en ter kennis wordt gebracht van de gemeenteraad op de eerste daarop volgende zitting.

De sluitingsmaatregel die de duur van zes maanden niet mag overschrijden, kan, voor zover zich nieuwe soortgelijke feiten hebben voorgedaan of aan het licht zijn gekomen sinds de initiële beslissing, eenmaal voor eenzelfde periode worden verlengd na gunstig advies van de gemeenteraad.

3.3. Verstoring openbare veiligheid en rust

“... waardoor de openbare veiligheid en rust in het gedrang komt...”

- Materiële openbare orde, niet de morele openbare orde
- Gerelateerd aan de druginrichting

3.3. Verstoring openbare veiligheid en rust

- Uit wat bestaat de verstoring van de openbare veiligheid en rust door de inrichting?
- Wat is het gedrag van klanten / druggebruikers / dealers t.o.v. de omgeving / buurtbewoners?
- Wat is het effect van dergelijke inrichting op de omgeving?

3.3. Verstoring openbare veiligheid en rust

Voorbeeld uit administratieve akte:

Relaas en beschrijving klachten

De klachten omtrent bovenvermelde instelling gaan vooral over het feit dat verschillende drugverslaafden op straat rondhangen voor de instelling. Hierdoor ontstaat een onveiligheidsgevoel en merken horecainstellingen in de onmiddellijke omgeving dat hun clientele wegblijft uit schrik voor deze drugverslaafden.

Bovendien zorgt het komen en gaan van deze personen voor de nodige verkeersoverlast. Voertuigen worden fout geparkeerd in de onmiddellijke omgeving van de instelling.

De drugverkoop vanuit deze instelling is een gevaar voor de volksgezondheid.

Deze klachten zijn niet eenmalig maar werden verschillende malen aan onze diensten overgemaakt.

3.3. Verstoring openbare veiligheid en rust

“Anders dan de verzoekers menen, is een sluiting door de burgemeester op grond van artikel 9bis van de Drugwet geen sanctie die aan de uitbater wordt opgelegd wegens een overtreding. Het is integendeel een preventieve maatregel, die louter de openbare veiligheid en rust wil beveiligen, gericht tegen een private, maar voor het publiek toegankelijke plaats waaromtrent welbepaalde ernstige aanwijzingen voorhanden zijn.”

(R.v.st. (10^e K.) nr. 234.875 van 27 mei 2016, bvba Baron, Fevzi Korkmaz/stad Antwerpen)

4. Procedurele voorwaarden

4.1. Voorafgaand overleg

Gerechtelijke autoriteiten

Nagaan of sluiting het opsporingsonderzoek of het gerechtelijk onderzoek in het gedrang brengt:

- Bezwaar?
- Verzegeling?
- Andere info?

Niet geformaliseerd in de wet doch wel een verplichting

4.2. Verantwoordelijke horen

- Uitnodiging tot hoorzitting
- Wie, wat en wanneer?

Dit houdt op het eerste gezicht onder meer in dat de burgemeester bij het nemen van zijn besluit niet mocht weigeren er alle relevante feiten en af te wegen belangen bij te betrekken en meer bepaald dat hij, gelet op de concrete omstandigheden van de voorliggende zaak, zich niet mocht afsluiten voor verzoeksters middelen van verdediging om de enkele reden dat ze niet waren ingediend voor de tijdslimiet die hij had gesteld.

(R.v.st. (10^e K), nr. 241.446 van 8 mei 2018, bvba De Stem/stad Gent)

4.3. College van burgemeester en schepenen / gemeenteraad

Sluitingsmaatregel houdt op uitwerking te hebben

Bij gebreke aan:

- bevestiging tijdens eerstvolgende vergadering college van burgemeester en schepenen
- ter kennisgeving van de gemeenteraad op de eerste daarop volgende zitting

4.4. Sluitingsduur

“Zoals reeds meer door de Raad van State overwogen, moet de oplegging van een sluitingsmaatregel als bedoeld in artikel 9bis van de Drugwet de evenredigheidsstoets kunnen doorstaan en verschijnen als het resultaat van een afweging, met zin voor maat, van alle betrokken gegevens en belangen.”

(R.v.st., (10^e K.) nr. 244.035 van 26 maart 2019, vzw Kowboys and Indians en bvba Clodette/stad Gent)

- Formele motiveringsplicht
- Materiële motiveringsplicht
- Evenredigheidsbeginsel
- Redelijkheidsbeginsel

4.4. Sluitingsduur

Elementen motivatie duur?

- Inspanningen van de uitbater
- Coöperatieve houding t.a.v. politie
- Eerdere sluiting?
- Functie van sluiting: omgeving, ...
- Vrijheid van handel
- Duur van de verzegeling

4.4. Sluitingsduur

*“(...) rekening houden met de inspanningen van de uitbater van de instelling om aan het probleem tegemoet te komen. De bestreden beslissing legt een ‘bijkomende’ sluitingsduur van twee maanden op, bovenop de gerechtelijke verzegeling, op basis van een vermoeden van mogelijk druggebruik of drughandel, van een politiecontrole waarbij in het café beperkte gebruikshoeveelheden drugs zijn gevonden, en van een resem overtredingen die slechts zeer gedeeltelijk op het café betrekking hebben, maar waarvan er bovendien geen enkele verband houdt met drugdelicten. Die grondslag levert naar het oordeel van de Raad van State **niet de voldoende aanwijzingen** op dat er herhaaldelijk illegale activiteiten in de zin van artikel 9bis van de Drugwet plaatsvinden.”*

(R.v.st., (10^e K.) nr. 231.868 van 7 juli 2015, (bvba Gaspar/stad Antwerpen))

4.4. Sluitingsduur

- Maximaal 6 maanden
- Soortgelijke feiten kunnen leiden tot verlenging
- Enkel mogelijk na gunstig advies gemeenteraad

4.5. Laatste stappen

- Ondertekening door burgemeester en bedrijfsdirecteur
- Betekening door politie/aangetekend
- Uitvoerbaarheid: onmiddellijk tenzij anders bepaald in besluit
- Niet-naleving besluit: verzegeling mogelijk

5. Besluit

5.1. Besluit

6. Nabije toekomst?

6.1. Drugs

“ ... van giftstoffen, slaapmiddelen, verdovende middelen, psychotrope stoffen, antiseptica of stoffen die gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen...”

- Marihuana
- Cannabis
- Heroïne
- Cocaïne
- CBD?

7. Ruimte voor vragen en debat

Bedankt voor uw aandacht!

Contactgegevens Stad Antwerpen

Bedrijf Maatschappelijke Veiligheid
Afdeling Bestuurlijke Handhaving
BH_JUR@antwerpen.be

Sophie Dierckxsens: Sophie.Dierckxsens@antwerpen.be

Noortje Huybrecht: Noortje.Huybrecht@antwerpen.be

